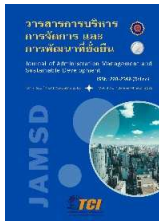

	ISSN: 2985-2366 (Online) วารสารการบริหาร การจัดการ และการพัฒนาที่ยั่งยืน Journal of Administration Management and Sustainable Development Homepage: https://so15.tci-thaijo.org/index.php/jamsd E-mail: jamsdonline@gmail.com	
---	--	---

**สมรรถนะนักบัญชีและการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีส่งผลต่อความสำเร็จ
ในอาชีพของนักบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร**
**Accountants competencies and continuous professional development
in accounting affecting career success of accountants in Bangkok**

วันลภา เกิดเต็มภูมิ^{1*}, พรรณทิพย์ อย่างกลั่น², จิตรลดา วิวัฒน์เจริญวงศ์³
Wanlapa Kerdtempoom^{1*}, Phanthip Yangklan², Chitlada Wiwatjarernwong³

^{1,2,3}หลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม
^{1,2,3}Master of Accountancy Program, Sripatum University

Corresponding author's e-mail: baitoeylove@hotmail.com^{1}, phanthip.ya@spu.ac.th², chitlada.wi@spu.ac.th³

Received: June 01, 2025

Revised: June 18, 2025

Accepted: June 21, 2025

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1. เพื่อศึกษาสมรรถนะนักบัญชีที่ส่งผลต่อความสำเร็จในอาชีพของนักบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร และ 2. เพื่อศึกษาการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีที่ส่งผลต่อความสำเร็จในอาชีพของนักบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีของ Krejcie & Morgan ซึ่งสุ่มเลือกนักบัญชีที่ขึ้นทะเบียนและทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 401 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและสถิติเชิงอนุมานโดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ผลการศึกษาพบว่า สมรรถนะด้านความคิดเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหาของนักบัญชีมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับกระบวนการปฏิบัติงานและความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งเป็นตัวชี้วัดสำคัญของความสำเร็จในอาชีพ ในด้านผลกระทบจากการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง พบว่า การพัฒนาทักษะวิชาชีพทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และจริยธรรมวิชาชีพ มีผลต่อความสำเร็จในอาชีพของนักบัญชีในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จากผลการศึกษาสรุปได้ว่า การให้ความสำคัญในการพัฒนาทักษะด้านการคิดเชิงวิเคราะห์ และการแก้ปัญหาของนักบัญชี รวมถึงการศึกษาพื้นฐานวิชาชีพ ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและจริยธรรมวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้นักบัญชีประสบความสำเร็จในอาชีพได้อย่างยั่งยืนและทนทานต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

คำสำคัญ: สมรรถนะนักบัญชี, การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ, ความสำเร็จในอาชีพ, นักบัญชี

Abstract

The study investigated to 1. explore the relationship between the competencies of the accountants and career success of the accountants working in the Bangkok Metropolitan Area and 2. estimate the role of Continuing Professional Development (CPD) on the continuous professional growth of the accountants in this region. The sampling method of Krejcie & Morgan was used to select 401 registered accountants working in the Bangkok Metropolitan Area. The quantitative data were collected through a structured questionnaire and analyzed using descriptive and inferential statistical methods, specifically multiple regression analysis. The results indicated that the accountants' analytical mindset and problem-solving competencies had a statistically significant positive relationship with operational processes and stakeholder satisfaction, the components of career success. Regarding the impact of CPD, improvements in professional skills, IT skills, and professional ethics showed a statistically significant positive impact on the career success of the accountants. Overall, the results indicate that developing strong analytical and problem-solving skills, along with constant study of the profession's fundamentals, IT skills, and professional ethics, is crucial for the long-term success of accountants.

Keywords: accountant competencies, continuing professional development, career success, accountants

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ในยุคดิจิทัลที่สภาพแวดล้อมทางธุรกิจเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว นักบัญชีต้องเผชิญกับความท้าทายในการพัฒนาสมรรถนะที่ครอบคลุมทั้งความรู้ทางวิชาชีพ ทักษะด้านเทคโนโลยี จรรยาบรรณ และทัศนคติที่เหมาะสมต่อการปฏิบัติงาน เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อมาตรฐานการรายงานทางการเงินและความคาดหวังของผู้ใช้ข้อมูลทางการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจของประเทศ การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ (Continuing Professional Development: CPD) อย่างน้อยปีละ 12 ชั่วโมง โดยมีเนื้อหาบัญชีไม่ต่ำกว่า 6 ชั่วโมง จึงถือเป็นกลไกสำคัญในการสนับสนุนให้นักบัญชีสามารถรักษามาตรฐานวิชาชีพ และปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง (กัญระยา กตะศิลา, 2564)

อย่างไรก็ตาม แม้นักบัญชีจำนวนหนึ่งจะตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาตนเอง แต่ยังคงประสบปัญหาในการปรับตัวเข้ากับเทคโนโลยีใหม่ การขาดแคลนทรัพยากร และข้อจำกัดด้านเวลา ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดของการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพได้ครบถ้วน ส่งผลต่อคุณภาพการทำงานและอาจกระทบต่อคุณสมบัติทางกฎหมายของการประกอบวิชาชีพ ทั้งนี้ ยังพบว่านักบัญชีส่วนหนึ่งขาดความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) โดยเฉพาะเป้าหมายที่ 4 การศึกษาที่มีคุณภาพ เป้าหมายที่ 8 งานที่มีคุณค่าและการเติบโตทางเศรษฐกิจ และเป้าหมายที่ 16 สังคมสงบสุข ยุติธรรม และสถาบันที่เข้มแข็ง ซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพในระยะยาว

แม้ว่าจะมีงานวิจัยในระดับหนึ่งที่กล่าวถึงสมรรถนะวิชาชีพและการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องของนักบัญชี (จุฬารักษ์ ทัพยเสนา, 2565) แต่ยังคงขาดการศึกษาเชิงลึกที่เชื่อมโยงระหว่างสมรรถนะเชิงพฤติกรรม (soft skills) โดยเฉพาะสมรรถนะด้านการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหาประสบความสำเร็จในอาชีพของนักบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครอย่างชัดเจน นอกจากนี้ยังไม่พบงานวิจัยที่วิเคราะห์ผลกระทบของการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและจรรยาบรรณที่มีต่อความสำเร็จในอาชีพอย่างเป็นระบบ อีกทั้งงานวิจัยส่วนใหญ่ยังไม่ได้เชื่อมโยงการพัฒนาวิชาชีพกับการพัฒนายั่งยืนอย่างลึกซึ้งในฐานะปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความก้าวหน้าในอาชีพของนักบัญชี

การศึกษาส่วนใหญ่มุ่งเน้นในภาพรวมระดับประเทศหรือบริบทของภูมิภาคอื่น ซึ่งอาจไม่สะท้อนข้อจำกัดและความต้องการเฉพาะของพื้นที่กรุงเทพมหานครที่มีลักษณะเศรษฐกิจหลากหลาย การแข่งขันสูง และเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว ดังนั้น การศึกษาที่มุ่งวิเคราะห์สมรรถนะของนักบัญชี การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องของนักบัญชีและการเชื่อมโยงกับแนวคิดการพัฒนายั่งยืนในบริบทของกรุงเทพมหานครจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้สามารถเสนอแนวทางการพัฒนาวิชาชีพบัญชีที่ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน และยกระดับมาตรฐานวิชาชีพในระดับประเทศได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสมรรถนะนักบัญชีที่ส่งผลต่อความสำเร็จในอาชีพของนักบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีที่ส่งผลต่อความสำเร็จในอาชีพของนักบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดด้านสมรรถนะ (competency) เป็นพื้นฐานสำคัญของการประเมินและพัฒนาบุคลากรในสายวิชาชีพ รวมถึงสาขาบัญชี โดย Competency Theory ของ Boyatzis (1982) เสนอว่า สมรรถนะประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก ได้แก่ แรงจูงใจ บุคลิกภาพ แนวคิดเกี่ยวกับตนเอง ความรู้ และทักษะ ซึ่งเป็นตัวกำหนดความสำเร็จในการปฏิบัติงานในสถานการณ์จริง สำหรับในบริบทวิชาชีพบัญชี องค์กร IFAC ได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาวิชาชีพบัญชีสากล International Education Standards (IES) ซึ่งจัดประเภทของสมรรถนะออกเป็นด้านเทคนิค จริยธรรม การสื่อสาร และภาวะผู้นำ (IFAC, 2020) ขณะที่ Experiential Learning Theory ของ Kolb (1984) ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง โดยเฉพาะในงานที่มีลักษณะซับซ้อนสูง เช่น วิชาชีพบัญชี ซึ่งต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงของกฎหมายและเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง

Spencer & Spencer (1993) และ DeFond & Zhang (2014) นิยามว่า สมรรถนะ คือ ชุดความสามารถของบุคคลในการปฏิบัติงานอย่างมีคุณค่าและมีประสิทธิภาพ โดยครอบคลุมถึงความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมที่จำเป็นในสายอาชีพและสามารถสะท้อนผลการปฏิบัติงานในสถานการณ์จริง โดยเฉพาะในบริบทของนักบัญชี ซึ่งสมรรถนะถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ปฏิบัติงานสอดคล้องกับมาตรฐานทางบัญชีและจรรยาบรรณวิชาชีพ (Mintz, 2018)

การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ (Continuing Professional Development: CPD) เป็นหนึ่งในข้อกำหนดตามพระราชบัญญัติการบัญชี โดยมุ่งพัฒนาความรู้และทักษะของนักบัญชีหลังจากสำเร็จการศึกษา เพื่อรักษาความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของวิชาชีพ โดยรูปแบบการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ อาจรวมถึงการอบรมในด้านบัญชี ภาษี เทคโนโลยี และการสร้างเครือข่ายวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง (Warren et al, 2015)

ความสำคัญของจรรยาบรรณและทักษะการสื่อสาร เป็นองค์ประกอบสำคัญต่อความน่าเชื่อถือในวิชาชีพบัญชี ขณะเดียวกันแนวทางการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพและสมรรถนะนักบัญชี ยังสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนายั่งยืน

ของสหประชาชาติ (SDGs) ได้แก่

SDG 4 การศึกษาที่มีคุณภาพ ผ่านแนวคิดเรื่องการเรียนรู้ตลอดชีวิต

SDG 8 งานที่มีคุณค่าและการเติบโตทางเศรษฐกิจ ผ่านการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพ

SDG 16 ความโปร่งใส ยุติธรรม และสถาบันที่เข้มแข็ง ผ่านการยึดมั่นในจรรยาบรรณและจริยธรรม

งานวิจัยของนพภัทร ทองเรือนดี และคณะ (2566) ได้ศึกษาสมรรถนะทางวิชาชีพบัญชีที่ส่งผลต่อคุณภาพการปฏิบัติงานของนักบัญชีในเขตจังหวัดปทุมธานี โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน พบว่า นักบัญชีมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะทางวิชาชีพบัญชีในระดับมาก และสมรรถนะทางวิชาชีพมีอิทธิพลต่อคุณภาพการปฏิบัติงานอย่างมีนัยสำคัญ ยืนยันว่าองค์ประกอบด้านสมรรถนะมีบทบาทต่อผลสัมฤทธิ์ในการทำงาน โดยเฉพาะในเชิงเทคนิคและจรรยาบรรณ แต่ยังไม่ได้ขยายผลเชิงลึกไปสู่สมรรถนะเชิงพฤติกรรม (soft skills) เช่น การคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร หรือภาวะผู้นำ ซึ่งเป็นทักษะสำคัญในบริบทของการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล

ในขณะเดียวกัน งานวิจัยของอรณี ศรีคำมูล และคณะ (2562) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาความรู้ทางวิชาชีพบัญชีอย่างต่อเนื่องกับความสำเร็จในการทำงานของนักบัญชีในธุรกิจสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง 320 คน ผลการวิจัยชี้ว่า การพัฒนาความรู้ทางวิชาชีพบัญชีอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะด้านความรู้ทางวิชาชีพบัญชี มีผลกระทบเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อความสำเร็จในการทำงาน งานวิจัยนี้ยังจุดเด่นที่แสดงให้เห็นถึงบทบาทของการเรียนรู้ตลอดชีวิตต่อผลลัพธ์ในอาชีพ แต่ยังไม่ได้วิเคราะห์แยกองค์ประกอบของการพัฒนาความรู้ทางวิชาชีพบัญชีอย่างต่อเนื่องในด้านเทคโนโลยี จรรยาบรรณ หรือการสร้างเครือข่ายวิชาชีพ และไม่ได้เชื่อมโยงกับแนวคิดด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งมีความสำคัญเพิ่มขึ้นในบริบทของการกำกับดูแลกิจการและความโปร่งใสในสายอาชีพ

จะเห็นได้ว่างานวิจัยมีความสอดคล้องกันในประเด็นที่ว่า สมรรถนะ และ การพัฒนาความรู้ต่อเนื่อง เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของนักบัญชี แต่งานวิจัยยังขาดการเชื่อมโยงแนวคิดร่วมสมัย เช่น การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ที่สะท้อนแนวโน้มใหม่ในการกำหนดบทบาทของวิชาชีพบัญชีในการพัฒนาอย่างยั่งยืน ทั้งยังไม่ได้เจาะลึกบริบทที่มีความซับซ้อนสูงอย่าง กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นศูนย์กลางของธุรกิจ การเงิน และเทคโนโลยีของประเทศ

นอกจากนี้ งานวิจัยที่ได้ศึกษาและทบทวนยังไม่ได้ศึกษาองค์ประกอบเชิงบูรณาการระหว่างสมรรถนะเชิงพฤติกรรม (soft skills) การพัฒนาความรู้ทางวิชาชีพบัญชีอย่างต่อเนื่องและแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งถือเป็นช่องว่างสำคัญที่ควรศึกษาเพิ่มเติม โดยเฉพาะการวิเคราะห์ระบบที่สามารถสะท้อนความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเหล่านี้กับความสำเร็จในอาชีพของนักบัญชี และยังไม่ครอบคลุมบริบทของกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจที่มีความซับซ้อนสูง ทั้งยังขาดการเชื่อมโยงกับแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่สามารถสนับสนุนการพัฒนานโยบายและแนวทางการฝึกอบรมวิชาชีพบัญชีให้สอดคล้องกับความต้องการของภาคธุรกิจและสังคมในปัจจุบันให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

จากการทบทวนแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถนำไปสู่การพัฒนารอบแนวคิดของงานวิจัย คือ ตัวแปรอิสระ ได้แก่ 1) สมรรถนะของนักบัญชี และ 2) การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ซึ่งมีพื้นฐานมาจาก Competency Theory ของ Boyatzis (1982) และ International Education Standards (IFAC, 2020) ที่ระบุว่าสมรรถนะทั้งด้านเทคนิค จริยธรรม การสื่อสาร และภาวะผู้นำ เป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ในอาชีพ นอกจากนี้ แนวคิดเรื่องการเรียนรู้จากประสบการณ์ (experiential learning theory) (Kolb, 1984) ยังสนับสนุนบทบาทของการพัฒนาอย่างต่อเนื่องของนักบัญชี

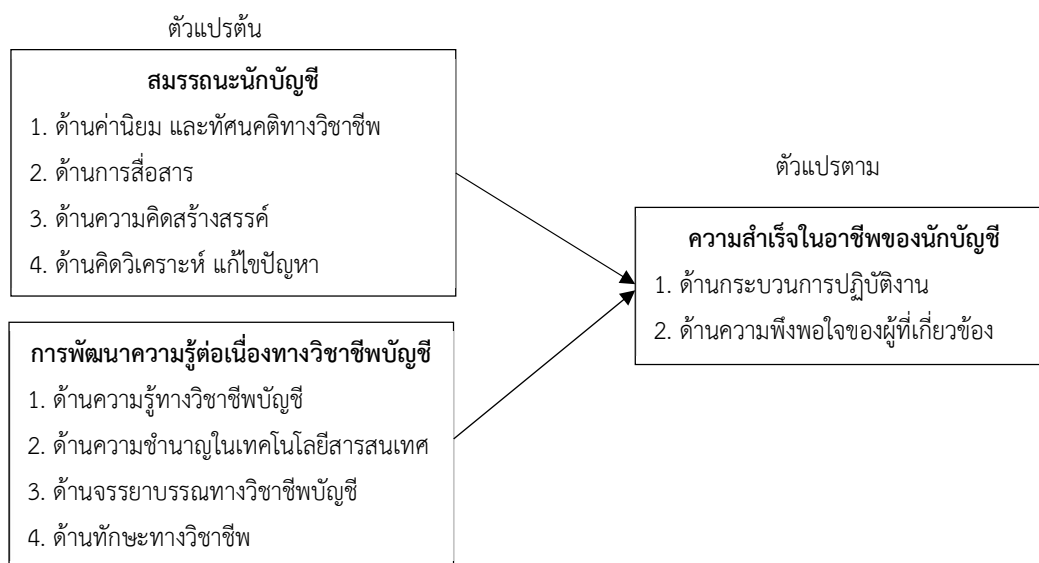
งานวิจัยของนพภัทร ทองเรือนดี และคณะ (2566) ช่วยยืนยันความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะกับคุณภาพการปฏิบัติงาน ในขณะที่งานวิจัยของอรณี ศรีคำมูล และคณะ (2562) แสดงให้เห็นว่า การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีมีความสัมพันธ์

เชิงบวกต่อความสำเร็จในการทำงาน ซึ่งสนับสนุนการกำหนดตัวแปรตาม คือ ความสำเร็จในอาชีพของนักบัญชีได้อย่างมีนัยสำคัญ

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดอ้างอิงจาก Competency Theory (Boyatzis, 1982) ตัวแปรอิสระ 1) สมรรถนะ ได้แก่ ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรม เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จใน ตัวแปรอิสระ 2) การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี อ้างอิงจาก Experiential Learning Theory (Kolb, 1984) ซึ่งเน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง เพื่อรักษาความเชี่ยวชาญ และปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงในวิชาชีพบัญชี และตัวแปรตาม ความสำเร็จในอาชีพของนักบัญชี อิงจากแนวคิดความสำเร็จในอาชีพ (career success) (Arthur et al., 1989) ด้านความพึงพอใจและการยอมรับในองค์กร ซึ่งได้รับการสนับสนุนจาก งานวิจัยว่า สมรรถนะและการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี ส่งผลต่อความก้าวหน้าในวิชาชีพ

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา กรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ทำบัญชีที่ขึ้นทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้าในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 45,861 คน (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2567)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ทำบัญชีที่ขึ้นทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้าในเขตกรุงเทพมหานคร ขนาดของกลุ่มตัวอย่างถูกกำหนดโดยใช้สูตรของ Krejcie & Morgan (1970) ซึ่งเหมาะสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณในกลุ่มประชากรขนาดใหญ่และการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (convenience sampling) จำนวน 401 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล โดยมีการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) และการตรวจสอบความเชื่อมั่น (reliability) โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลชนิดของแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาประสบการณ์การทำงาน ประเภทของหน่วยงาน จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 ถึงตอนที่ 4 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสมรรถนะนักบัญชี การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีและความสำเร็จในอาชีพของนักบัญชี โดยเป็นคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (rating scale) 5 ระดับ ตามแบบมาตรวัดของลิเคิร์ท (Likert scale) โดยมีหลักเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ ระดับความคิดเห็น เห็นด้วยมากที่สุด 5 คะแนน เห็นด้วยมาก 4 คะแนน เห็นด้วยปานกลาง 3 คะแนน เห็นด้วยน้อย 2 คะแนน และเห็นด้วยน้อยที่สุด 1 คะแนน

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะ ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิดเป็นส่วนที่ให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามทั้งปลายปิดและปลายเปิด โดยวิธีการและขั้นตอนการรวบรวมข้อมูลเป็นดังนี้

3.1 จัดเตรียมแบบสอบถามและทำการจัดส่งแบบสอบถามทางออนไลน์ให้แก่กลุ่มตัวอย่าง

3.2 รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ เพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นดังนี้

4.1 การวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive analysis) ได้แก่ การหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2 การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (correlation coefficient analysis) เป็นวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตาม

4.3 การวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (multiple regression analysis) เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัยของสมรรถนะนักบัญชีและการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีซึ่งผลต่อความสำเร็จในอาชีพของนักบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า นักบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 70.60 มีอายุตั้งแต่ 26 – 35 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.90 ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 194 คน คิดเป็นร้อยละ 48.40 ทั้งนี้มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 15 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 34.90 และส่วนใหญ่ทำงานในบริษัทจำกัด จำนวน 161 คน คิดเป็นอัตราร้อยละ 40.10

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะนักบัญชี ภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด สามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านค่านิยมและทัศนคติทางวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.79$, S.D. = 0.35) ด้านการสื่อสาร ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.45) ด้านจิตวิเคราะห์ แก้ไขปัญหา ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.44) และด้านความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.46) ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี ภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาารายด้านทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด สามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านความรู้ทางวิชาชีพบัญชี ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.41) ด้านความชำนาญในเทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.43) ด้านทักษะทางวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.47) และ ด้านจรรยาบรรณทางวิชาชีพบัญชี ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.47) ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จในอาชีพของผู้ทำบัญชี ภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาารายด้านทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด สามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการบรรลุเป้าหมาย ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.46) ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.48) ด้านความก้าวหน้าในการเลื่อนตำแหน่ง ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.53) และด้านความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.50) ตามลำดับ

การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson's correlation coefficient) ใช้สัญลักษณ์แทนตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ดังนี้

1. ตัวแปรอิสระ (independent variables) สัญลักษณ์ที่ใช้แทนตัวแปร ได้แก่

1.1 สมรรถนะนักบัญชี

PVA	=	ด้านค่านิยม และ ทศนคติทางวิชาชีพ
COM	=	ด้านการสื่อสาร
CRE	=	ด้านความคิดสร้างสรรค์
APS	=	ด้านจิตวิเคราะห์ แก้ไขปัญหา

1.2 การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี

KAP	=	ด้านความรู้ทางวิชาชีพบัญชี
PIT	=	ด้านความชำนาญในเทคโนโลยีสารสนเทศ
PEA	=	ด้านจรรยาบรรณทางวิชาชีพบัญชี
PRS	=	ด้านทักษะทางวิชาชีพ

2. ตัวแปรตาม (dependent variables) สัญลักษณ์ที่ใช้แทนตัวแปร ได้แก่

2.1 ความสำเร็จในอาชีพของนักบัญชี

WPI	=	ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน
SSS	=	ด้านความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 1 ผลการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

ตัวแปร	PVA	COM	CRE	APS	KAP	PIT	PEA	PRS	WPI	SSS
PVA	1									
COM	0.685**	1								
CRE	0.585**	0.748**	1							
APS	0.633**	0.745**	0.744**	1						
KAP	0.699**	0.684**	0.721**	0.751**	1					
PIT	0.565**	0.638**	0.737**	0.625**	0.675**	1				
PEA	0.674**	0.704**	0.688**	0.661**	0.731**	0.706**	1			
PRS	0.625**	0.670**	0.694**	0.684**	0.764**	0.667**	0.795**	1		
WPI	0.598**	0.654**	0.680**	0.730**	0.735**	0.673**	0.741**	0.793**	1	
SSS	0.551**	0.688**	0.701**	0.673**	0.677**	0.728**	0.633**	0.747**	0.740**	1

จากตารางที่ 1 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นสังเกตได้จากทุกคู่ในภาพรวม พบว่าค่าสัมประสิทธิ์ของทุกคู่ตัวแปรมีค่าไม่เกิน ± 0.80 แสดงว่าไม่มีปัญหา multicollinearity ทำให้สามารถใช้ในการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณได้อย่างเหมาะสม (Hair et al., 2010) ผลการวิเคราะห์ดังกล่าวยืนยันว่า การพัฒนาทักษะทางวิชาชีพ การคิดเชิงวิเคราะห์ การสื่อสาร และจรรยาบรรณ ล้วนเป็นสมรรถนะสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จในสายอาชีพของนักบัญชีอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุพัตรา หารัญดา (2566)

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณเกี่ยวกับสมรรถนะนักบัญชีและการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี โดยใช้ตัวแปรตามเป็นความสำเร็จในอาชีพของนักบัญชีด้านกระบวนการปฏิบัติงาน

ตัวแปร	Unstandardized		Standardized		t	Sig.
	Coefficients		Coefficients			
	B	Std. Error	Beta			
(Constant)	-0.073	0.186			-0.391	0.696
ด้านค่านิยม และ ทักษะคติทางวิชาชีพ	-0.024	0.058	-0.018		-0.420	0.675
ด้านการสื่อสาร	-0.018	0.052	-0.017		-0.350	0.726
ด้านความคิดสร้างสรรค์	-0.008	0.053	-0.008		-0.159	0.874
ด้านคิดวิเคราะห์ แก้ไขปัญหา	0.282	0.052	0.259		5.381	0.000*
ด้านความรู้ทางวิชาชีพบัญชี	0.114	0.060	0.098		1.894	0.059
ด้านความชำนาญในเทคโนโลยีสารสนเทศ	0.134	0.049	0.121		2.757	0.006*
ด้านจรรยาบรรณทางวิชาชีพบัญชี	0.148	0.052	0.146		2.827	0.005*
ด้านทักษะทางวิชาชีพ	0.382	0.052	0.372		7.399	0.000*

N = 401, R = 0.848, $R^2 = 0.718$, $SE_{est} = 0.259$, F = 125.04

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01, * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของสมรรถนะนักบัญชีและการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี กับการสำเร็จในอาชีพของนักบัญชี โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ 0.848 ค่าความคลาดเคลื่อนในการพยากรณ์ (SE_{est}) มีค่าเท่ากับ 0.259 หมายความว่า สมรรถนะนักบัญชีและการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีส่งผลต่อความสำเร็จในอาชีพของนักบัญชี ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2 มีค่าเท่ากับ 0.718 หรือ 71.8%) ซึ่งหมายความว่า 71.8% ของความแปรปรวนในความสำเร็จในอาชีพของนักบัญชีด้านกระบวนการปฏิบัติงาน สามารถอธิบายได้ด้วยสมรรถนะนักบัญชีและการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี การทดสอบสมมติฐานสามารถอธิบายได้ ดังนี้

วัตถุประสงค์ 1 สมรรถนะนักบัญชีส่งผลเชิงบวกต่อความสำเร็จในอาชีพของนักบัญชีด้านกระบวนการปฏิบัติงาน ในเขตกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานการวิจัยที่ 1 สมรรถนะนักบัญชีส่งผลเชิงบวกต่อความสำเร็จในอาชีพของนักบัญชีด้านกระบวนการปฏิบัติงาน ในเขตกรุงเทพมหานคร

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า สมรรถนะนักบัญชีด้านจิตวิเคราะห์ แก้ไขปัญหาส่งผลเชิงบวกต่อความสำเร็จในอาชีพของนักบัญชีด้านกระบวนการปฏิบัติงานในเขตกรุงเทพมหานคร ค่า Sig = 0.000 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 แสดงให้เห็นว่า สมรรถนะนักบัญชีด้านจิตวิเคราะห์ แก้ไขปัญหาส่งผลต่อความสำเร็จในอาชีพของนักบัญชีด้านกระบวนการปฏิบัติงานในเขตกรุงเทพมหานคร จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ส่วนด้านค่านิยมและทัศนคติทางวิชาชีพ ด้านการสื่อสาร และด้านความคิดสร้างสรรค์ ไม่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในอาชีพของนักบัญชีด้านกระบวนการปฏิบัติงานในเขตกรุงเทพมหานคร

วัตถุประสงค์ 2 การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีส่งผลเชิงบวกต่อความสำเร็จในอาชีพของนักบัญชีด้านกระบวนการปฏิบัติงานในเขตกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานการวิจัยที่ 2 การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีส่งผลเชิงบวกต่อความสำเร็จในอาชีพของนักบัญชีด้านกระบวนการปฏิบัติงานในเขตกรุงเทพมหานคร

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีด้านความชำนาญในเทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านจรรยาบรรณทางวิชาชีพส่งผลเชิงบวกต่อความสำเร็จในอาชีพของนักบัญชีด้านกระบวนการปฏิบัติงานในเขตกรุงเทพมหานคร ค่า Sig = 0.006 และ ค่า Sig = 0.005 ตามลำดับ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 และการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีด้านทักษะทางวิชาชีพส่งผลเชิงบวกต่อความสำเร็จในอาชีพของนักบัญชีด้านกระบวนการปฏิบัติงานในเขตกรุงเทพมหานคร ค่า Sig = 0.000 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณเกี่ยวกับสมรรถนะนักบัญชีและการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี โดยใช้ตัวแปรตามเป็นความสำเร็จในอาชีพของนักบัญชีด้านความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้อง

ตัวแปร	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
(Constant)	-0.202	0.200		-1.012	0.312
ด้านค่านิยม และ ทศนคติทางวิชาชีพ	-0.055	0.062	-0.039	-0.887	0.375
ด้านการสื่อสาร	0.235	0.056	0.212	4.184	0.000*
ด้านความคิดสร้างสรรค์	0.057	0.057	0.052	0.991	0.322
ด้านจิตวิเคราะห์ แก้ไขปัญหา	0.111	0.056	0.099	1.974	0.049*
ด้านความรู้ทางวิชาชีพบัญชี	0.039	0.064	0.033	0.613	0.540
ด้านความชำนาญในเทคโนโลยีสารสนเทศ	0.402	0.052	0.351	7.689	0.000*
ด้านจรรยาบรรณทางวิชาชีพบัญชี	-0.211	0.056	-0.201	-3.765	0.000*
ด้านทักษะทางวิชาชีพ	0.452	0.055	0.426	8.152	0.000*

N = 401, R = 0.834, $R^2 = 0.696$, $SE_{est} = 0.279$, F = 112.21

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01, * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของสมรรถนะนักบัญชีและการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี กับความสำเร็จในอาชีพของนักบัญชี โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ 0.834 ค่าความคลาดเคลื่อนในการพยากรณ์ (SE_{est}) มีค่าเท่ากับ 0.279 หมายความว่า สมรรถนะนักบัญชีและการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีส่งผลต่อความสำเร็จในอาชีพของนักบัญชี ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) มีค่าเท่ากับ 0.696 (หรือ 69.6%) หมายความว่า 69.6% ของความแปรปรวนในความสำเร็จในอาชีพของนักบัญชีด้านความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้อง สามารถอธิบายได้ด้วยสมรรถนะนักบัญชีและการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี การทดสอบสมมติฐานสามารถอธิบายได้ ดังนี้

วัตถุประสงค์ 1 สมรรถนะนักบัญชีส่งผลเชิงบวกต่อความสำเร็จในอาชีพของนักบัญชีด้านความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้องในเขตกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานการวิจัยที่ 1 สมรรถนะนักบัญชีส่งผลเชิงบวกต่อความสำเร็จในอาชีพของนักบัญชีด้านความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้องในเขตกรุงเทพมหานคร

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า สมรรถนะนักบัญชีด้านการสื่อสารและด้านจิตวิเคราะห์ แก้ไขปัญหาส่งผลเชิงบวกต่อความสำเร็จในอาชีพของนักบัญชีด้านกระบวนการปฏิบัติงานในเขตกรุงเทพมหานคร ค่า Sig = 0.000 และค่า Sig = 0.049 ตามลำดับ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 และ 0.05 ตามลำดับ จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

วัตถุประสงค์ 2 การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีส่งผลเชิงบวกต่อความสำเร็จในอาชีพของนักบัญชีด้านความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้องในเขตกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานการวิจัยที่ 2 การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีส่งผลเชิงบวกต่อความสำเร็จในอาชีพของนักบัญชีด้านความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้องในเขตกรุงเทพมหานคร

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีด้านความชำนาญในเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านจรรยาบรรณทางวิชาชีพบัญชีและด้านทักษะวิชาชีพส่งผลเชิงบวกต่อความสำเร็จในอาชีพของนักบัญชีด้านความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้องในเขตกรุงเทพมหานคร ค่า Sig = 0.000 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

การอภิปรายผล

การศึกษาสมรรถนะนักบัญชีและการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีส่งผลต่อความสำเร็จในอาชีพของนักบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

สมรรถนะด้านการคิดวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาส่งผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อความสำเร็จในอาชีพของนักบัญชีในด้านกระบวนการปฏิบัติงานและความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับแนวคิด Competency Theory ของ Boyatzis (1982) ที่ระบุว่า สมรรถนะในรูปของแรงจูงใจ ความรู้ และทักษะ เป็นองค์ประกอบหลักที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกอบอาชีพ และยังตรงกับ Spencer & Spencer (1993) ที่เห็นว่า สมรรถนะด้านการคิดวิเคราะห์เป็นทักษะสำคัญในทุกบริบทของงานบัญชี

การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ พบว่า ด้านความชำนาญในเทคโนโลยีสารสนเทศและด้านทักษะทางวิชาชีพ ส่งผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อความสำเร็จในอาชีพ ทั้งในด้านของกระบวนการปฏิบัติงานและความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับงานของ Warren et al. (2015) ที่เสนอว่า การประยุกต์ใช้เทคโนโลยี เช่น ข้อมูลขนาดใหญ่ (big data) การบัญชีผ่านระบบคลาวด์ (cloud accounting) และระบบวางแผนทรัพยากรองค์กร (Enterprise Resource Planning: ERP) เป็นปัจจัยสำคัญในการยกระดับประสิทธิภาพและคุณค่าของงานบัญชีในยุคใหม่ ผลลัพธ์ยังสอดคล้องกับแนวทางของ (IFAC, 2020) ที่เห็นว่า การพัฒนาอย่างต่อเนื่องในด้านทักษะเทคนิค จริยธรรม และเทคโนโลยี คือ กรอบสมรรถนะของนักบัญชีสากลในยุคปัจจุบัน

อย่างไรก็ตาม ผลการวิเคราะห์พบว่า จรรยาบรรณทางวิชาชีพส่งผลเชิงลบอย่างมีนัยสำคัญต่อความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งขัดแย้งกับความคาดหวังทางทฤษฎีและงานวิจัยหลายฉบับ เช่น Mintz (2018) ที่ระบุว่า จรรยาบรรณเป็นรากฐานสำคัญของความน่าเชื่อถือ และเป็นปัจจัยหลักที่ส่งเสริมความสำเร็จในสายงานบัญชี ผลเชิงลบที่พบนี้ อาจเกิดจากปัจจัยแฝงที่ไม่ได้รวมอยู่ในการวิเคราะห์ เช่น วัฒนธรรมองค์กร สภาพแวดล้อมการทำงาน หรือการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับจรรยาบรรณในเชิงความเข้มงวดมากเกินไป ส่งผลให้ผู้เกี่ยวข้องรู้สึกไม่ยืดหยุ่นหรืออาจเกิดจากการตีความของผู้ตอบแบบสอบถามในบริบทของกรุงเทพมหานคร ซึ่งอาจมองว่าจรรยาบรรณในเชิงบังคับหรือระเบียบมากเกินไปเป็นอุปสรรคต่อความคล่องตัวในการทำงาน

การอภิปรายในจุดนี้สะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการศึกษาปัจจัยเชิงคุณภาพเพิ่มเติม เพื่อทำความเข้าใจมุมมองของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อจรรยาบรรณทางวิชาชีพในทางปฏิบัติและเพื่อให้สามารถออกแบบการพัฒนาองค์ความรู้ในด้านนี้ได้เหมาะสมและสมคูลมากขึ้น

องค์ความรู้ใหม่

งานวิจัยนี้มีคุณูปการสำคัญในการขยายขอบเขตองค์ความรู้ในสาขาวิชาชีพบัญชี ทั้งในมิติเชิงทฤษฎีและเชิงปฏิบัติ ผลการศึกษาได้ต่อยอดและขยายแนวคิด Competency Theory (Boyatzis, 1982; Spencer & Spencer, 1993) โดยแสดงให้เห็นถึงบทบาทสำคัญของสมรรถนะเชิงพฤติกรรม (soft skills) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านการคิดวิเคราะห์และแก้ไขปัญหา และการสื่อสาร ซึ่งพบว่า มีอิทธิพลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อความสำเร็จในอาชีพของนักบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร

ทั้งในด้านกระบวนการปฏิบัติงาน และความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้องผลลัพธ์นี้เน้นย้ำถึงความจำเป็นในการพิจารณาสมรรถนะที่นอกเหนือจากทักษะทางเทคนิคในการประเมินความสำเร็จในวิชาชีพบัญชี นอกจากนี้ ยังเสริมสร้างความเข้าใจใน Experiential Learning Theory (Kolb, 1984) และ International Education Standards (IFAC, 2020) โดยแสดงให้เห็นว่า การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องที่ครอบคลุมด้านความชำนาญในเทคโนโลยีสารสนเทศและทักษะทางวิชาชีพมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จในอาชีพของนักบัญชีในยุคดิจิทัล ในด้านคุณภาพการเชิงปฏิบัติและนโยบาย งานวิจัยนี้ได้นำเสนอแนวคิดการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีแบบองค์รวม ที่เสนอให้รวมความรู้วิชาชีพ ความสามารถด้านดิจิทัล และจริยธรรมทางวิชาชีพเข้าด้วยกัน ซึ่งเป็นแนวทางที่เป็นรูปธรรมสำหรับสภาวิชาชีพบัญชีและสถาบันการศึกษาในการออกแบบหลักสูตร การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีที่มีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงาน

งานวิจัยยังชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการบูรณาการเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) โดยเฉพาะ SDG4 การศึกษาที่มีคุณภาพ SDG 8 งานที่มีคุณค่าและการเติบโตทางเศรษฐกิจ และ SDG 16 สังคมสงบสุข ยุติธรรม และสถาบันที่แข็งแกร่ง เข้ากับการพัฒนาวิชาชีพบัญชีเพื่อให้ให้นักบัญชีสามารถทำหน้าที่เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรไปสู่การเติบโตอย่างยั่งยืน สุดท้ายผลการศึกษายังได้สังเคราะห์กรอบแนวคิดใหม่ในการประเมินความสำเร็จในอาชีพนักบัญชี ซึ่งประกอบด้วย 3 ด้านหลัก ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน ความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และความก้าวหน้าในสายอาชีพ กรอบนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการประเมินบุคลากรและวางแผนการพัฒนาอาชีพได้

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะด้านการคิดวิเคราะห์และแก้ไขปัญหา การสื่อสาร และการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีผลเชิงบวกต่อความสำเร็จในอาชีพของนักบัญชีอย่างมีนัยสำคัญและพบว่า จรรยาบรรณทางวิชาชีพบัญชีส่งผลเชิงลบอย่างมีนัยสำคัญต่อความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งถือเป็นผลลัพธ์ที่น่าสนใจและควรได้รับการวิเคราะห์เชิงลึก ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สภาวิชาชีพบัญชีสามารถจัดรูปแบบกิจกรรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี ให้เน้นพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การใช้เทคโนโลยี และสมรรถนะเชิงพฤติกรรม (soft skills) ที่สอดคล้องกับการทำงานจริงพร้อมสื่อสารเรื่องจรรยาบรรณในเชิงสร้างสรรค์ เพื่อเสริมภาพลักษณ์ความเป็นมืออาชีพของนักบัญชีรุ่นใหม่

1.2 องค์กรควรนำผลวิจัยไปใช้ในการพัฒนาระบบประเมินและอบรมบุคลากร โดยเน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ การสื่อสารและจรรยาบรรณ พร้อมส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรที่เปิดกว้างและมีจริยธรรม

1.3 นักบัญชีควรพัฒนาทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ เทคโนโลยีใหม่ และปรับมุมมองจรรยาบรรณให้เป็นเครื่องมือสร้างความก้าวหน้าในอาชีพ มากกว่าข้อจำกัดในการทำงาน

1.4 จากผลการวิจัยนี้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างหลากหลายในเชิงนโยบาย การจัดการทรัพยากรมนุษย์ และการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน โดยเฉพาะในช่วงเวลาที่วิชาชีพบัญชีกำลังเผชิญความเปลี่ยนแปลงจากเทคโนโลยีและความคาดหวังด้านความยั่งยืนและจริยธรรมในระดับสูง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยเชิงคุณภาพเพิ่มเติม เพื่อทำความเข้าใจมุมมองของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อจรรยาบรรณทางวิชาชีพในทางปฏิบัติและเพื่อให้สามารถออกแบบการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ต่อไป

2.2 ควรดำเนินงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรบัญชีให้เน้นทักษะทางอารมณ์และสังคม (soft skills) และทักษะทางดิจิทัล (digital skills) โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้จากปัญหาจริงและการจำลองสถานการณ์ พร้อมพัฒนาระบบฝึกงานและวิจัยนักศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของวิชาชีพ

เอกสารอ้างอิง

- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2567). ผู้ทำบัญชีที่ขึ้นทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า. สืบค้น 21 พฤศจิกายน 2568 จาก <https://eaccountant.dbd.go.th/e-accountant/>.
- กัญระยา กตะศิลา. (2564). สมรรถนะของนักบัญชีที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านระบบสารสนเทศทางการบัญชีของผู้ประกอบการ SMEs ภาคบริการ ในเขตกรุงเทพมหานคร. การค้นคว้าอิสระบัญชีมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- จุฬารักษ์ ทิพย์เสนา. (2565). สมรรถนะของนักบัญชีและทักษะทางวิชาชีพบัญชีที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของนักบัญชี สำนักงานอัยการสูงสุด. การค้นคว้าอิสระบัญชีมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- นพขจร ทองเรือนดี, สุภาวดี ศิริวัฒน์ และอาธิตญา ฉวีวงศ์. (2566). สมรรถนะทางวิชาชีพบัญชีที่ส่งผลต่อคุณภาพการปฏิบัติงานของนักบัญชีเขตปทุมธานี. *วารสารการบริหารจัดการและนวัตกรรมท้องถิ่น*, 5(5), 339-350.
- สุพัตรา หารัญดา. (2566). คุณลักษณะนักบัญชียุคดิจิทัลที่มีต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของนักบัญชีสำนักงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทย. *วารสารวิชาการและวิจัยมหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*, 13(2), 240-253.
- อรณี ศรีคำมูล, นภาพรณ พลนิกรกิจ และอุเทน เลานาพา. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพกับความสำเร็จในการทำงานของนักบัญชี: กรณีศึกษานักบัญชีในธุรกิจสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มในประเทศไทย. *วารสารการบัญชีและการจัดการ*, 11(1), 91-102.
- Arthur, M. B., Hall, D. T., & Lawrence, B. S. (1989). *Handbook of career theory*. Cambridge University Press.
- Boyatzis, R. E. (1982). *The Competent Manager: A Model for Effective Performance*. New York: John Wiley & Sons.
- DeFond, M. L., & Zhang, J. (2014). A review of archival auditing research. *Journal of Accounting and Economics*, 58(2-3), 275-326.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2010). *Multivariate data analysis* (7th ed.). Pearson.
- IFAC. (2020). *International education standards for professional accountants*. International Federation of Accountants. <https://www.ifac.org/education>.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Kolb, D. A. (1984). *Experiential Learning: Experience as the Source of Learning and Development*. New Jersey: Prentice-Hall.
- Mintz, S. M. (2018). Promoting and Measuring Ethics in the Accounting Profession. *Journal of Business Ethics*, 149(1), 251-276.
- Spencer, L. M., & Spencer, S. M. (1993). *Competence at Work: Models for Superior Performance*. New York: John Wiley & Sons.

Warren Jr., J. D., Moffitt, K. C., & Byrnes, P. (2015). How big data will change accounting. *Accounting Horizons*, 29(2), 397–407. <https://doi.org/10.2308/acch-51069>